

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

СУЧАСНА НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та
літератури (переклад включно) (перша – німецька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна німецькомовна література
Викладач (-і)	Монолатій Тетяна Петрівна
Контактний телефон викладача	0508875634
Е-mail викладача	tetiana.monolatii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Сучасна німецькомовна література» спрямований на забезпечення студентів знаннями про основні періоди, літературні течії і напрямки в сучасній німецькомовній літературі, ознайомлення їх з творчістю найвидатніших письменників Німеччини, Австрії і Швейцарії та розвиток навичок літературного аналізу.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження сучасної німецькомовної літератури, методи дослідження проблем у сучасній літературі, ознайомлення з фаховою літературознавчою термінологією, аналіз основних літературних періодів та течій від другої половини ХХ сторіччя до сьогодні, основних літературних напрямків та тематичних груп, їх визначних представників та основних творів, вплив фольклору на їхнє формування і розвиток, аналіз сучасних поглядів на дискусійні літературознавчі проблеми (зокрема, вплив літератури НДР на формування сучасного літературного ландшафту у об'єднаній Німеччині, роль і специфіку німецького постмодернізму, причини популярності австрійських романів-антиутопій) та формування у студентів цілісного уявлення про літературний процес у Німеччині у ХХ - ХХІ ст.</p> <p>Методи навчання: інтерактивна лекція, дискусії на семінарських заняттях, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.</p> <p>Методи контролю: індивідуальне опитування, тестування, письмова робота.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна має на меті сформувати у здобувачів освіти розуміння літературного та культурно-історичного процесу в німецькомовних країнах від кінця ХХ сторіччя до сьогодення, що створить базу для їхньої активної та безперешкодної інтеграції в європейський культурний та політичний простір.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни: аналізувати основні літературні періоди та течії в новітній історії німецькомовної літератури у Німеччині, Австрії та Швейцарії та їхній вплив на розвиток європейської літературної традиції, давати оцінку визначних літературних явищ, інтерпретувати тексти основних художніх творів, їхній ідейний зміст та стильові особливості, їх місце в літературному процесі; розвинути навички критичного мислення, ведення дискусій; вміння аналізувати художній твір із застосуванням класичних та новітніх методів літературознавчого аналізу, здійснювати аналіз функціонування фольклорних елементів у сучасних художніх творах, а також особливостей їх перекладу. Поглибити знання термінологічного апарату іноземною мовою.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p>	

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

- Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках та школах.
- Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного та світового літературознавства.
- Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/ або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

5. Програмні результати навчання

- Впевнено володіти державною та німецькою мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування, презентувати результати досліджень державною та німецькою мовами.
- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- Збирати та систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
5	035 Філологія	3	В

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Thema 1. Deutsche Literatur ab 1990. Der deutsch-deutsche Literaturstreit und das Ende der „Gesinnungsästhetik“.	2	2	6
Thema 2. Der Mauerfall und die Wiedervereinigung Deutschlands als Thema der Literatur: G. Grass, T. Brussig, W. Hilbig, C. Meyer, I. Schulze.	2	2	6
Thema 3. Poproman und »Fräuleinwunder«. Popliteratur als Zeitkritik. Das „Literarische Fräuleinwunder“: J. Franck, J. Hermann, M. Leku, A. Hennig von Lange, J. Zeh und R. Junge.	2	2	6
Thema 4. Räume und Orte der Erinnerung in der deutschsprachigen Literatur: M. Walser, W. G. Sebald, E. Menasse, J. Franck.	2	2	6
Thema 5. Die Überwältigung der Nazi-Vergangenheit in der Gegenwartsliteratur. Die Schuldprobleme: B. Schlink. Folklore als Elemente des Konzepts „Rabenmutter“ in den Trauma-Romanen: J. Frank, P. Wawerzinek.	2	2	6

Thema 6. Post-Holocaust-Literatur. Gedächtnisliteratur der Kinder von Shoah-Überlebenden.: E. Dischereit, B. Honigmann, G. Lustiger, V. Vertlib, D. Rabinovici.	2		6
Thema 7. Der Themenkreis „Krieg und Terror“ in der Literatur des 21. Jahrhunderts: P. Handke, D. Grünbein, G. Roth, N. Gstrein, A. Kim, K. Röggla, N. Scheuer.	2		6
Thema 8. Posthumanismus und Biopolitik als literarisches Modell des Lebens: E. Jelinek, S. Berg, B. Kronauer, M. Streeruwitz, W. Herrndorf, U. Draesner, T. Hettche, J. Wolf, T. Melle, J. Schalansky, K. Schmidt.	2	2	6
Thema 9. Literatur und kulturelle Hybridität. Autoren mit Migrationshintergrund: E. S. Özdamar, F. Zaimoglu, D. Dinev, Y. Tawada, C. D. Florescu.	2		6
Thema 10. Die neuen Formen der Gegenwartsprosa: Die Romane in der Form der neuen Medien: der E-Mail-Roman: D. Glattauer, der Postkarten-Briefroman: Th. Dorn, der Recherche-Roman: P. Morsbach, der Interview-Roman: F. Delius. Die Romane in den Kunstformen: der Collage-Roman: F.v.Seebald, der Patchework-Roman: W. Moers. Potenzielle neueste Formen: Blogroman und Slam.	2	2	6
ЗАГАЛОМ:	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Поточний контроль з дисципліни «Сучасна німецькомовна література» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь під час написання контрольної роботи та контролю індивідуальної та самостійної роботи.</p> <p>Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем студент може отримати максимально 50 балів.</p> <p>Навики роботи з літературою, вміння аналізувати матеріали, робити висновки та узагальнення здобувачі освіти реалізують шляхом виконання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 30 балів.</p> <p>Здобувачам освіти також пропонується самостійне опрацювання джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 20 балів.</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 20).</p>		

Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.
8. Політика навчальної дисципліни	
Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.	
<u>Академічна доброчесність:</u>	
Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності .	
<u>Відвідування занять:</u>	
При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника . Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.	
<u>Навчання за індивідуальним графіком:</u>	
Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника .	
<u>Перезарахування освітніх компонент:</u>	
Процедуру перезарахування унормовано Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці та Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника	
<u>Неформальна освіта:</u>	
Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника .	
<u>Повторне вивчення дисципліни:</u>	
Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.	
Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті https://d-learn.pnu.edu.ua .	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бродська О. О. Осмислення проблеми ідентичності у німецькомовній літературі Швейцарії кінця ХХ ст. / Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. 2015. № 2. С. 35–39.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmduf_2015_2_8
2. Гаврилів Т. Монархія, Галичина і поетонім Galicien у незавершеному романі "Книжка Франци" Інгеборг Бахманн / Українська мова в Галичині: історичний вимір. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2011. С. 258–266.
3. Мілованова В. В. Сучасна зарубіжна література (кінець ХХ – початок ХХІ століття) : навч. посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 2-ге вид., випр. і доп. 172 с.
<https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/21-4.pdf>
4. Шацька Г. Про індивідуально-авторську особливість концепту “Rabenmutter” (“маті-зозуля”) у романі П. Ваверцінека “Rabenliebe” // Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2016): матер. III Міжнар. наук. конф. / відп. ред. Р. Я. Яцків; Прикарпат нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ: Видав. Кушнір Г. М., 2016. – С. 227–234.
5. Barner W. Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart. Zweite, aktualisierte und erweiterte Auflage von Wilfried Barner ... – München: Verlag C.H.Beck, 2006. 1295 S.
6. Blumesberger S. Handbuch der österreichischen Kinder- und Jugendbuchautorinnen. Band 1: A–L. Wien: Böhlau Verlag, 2014. 620 S.
<https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/33290/512194.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Blumesberger S. Handbuch der österreichischen Kinder- und Jugendbuchautorinnen. Band 2: M–Z. Wien: Böhlau Verlag, 2014. 786 S.
<https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/36816/512195.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
8. Bombitz A. Von Bernhard bis Glavinic. Bruchlinien, Krisennarrativen und Weltbilder in der österreichischen Gegenwartsliteratur / Drynda J., Krauze-Olejniczak A., Piontek S. (Hg.) Zwischen Einflussangst und Einflusslust. Zur Auseinandersetzung mit der Tradition in der österreichischen Gegenwartsliteratur. Wien: Praesens Verlag, 2017, S. 127–140.
https://www.academia.edu/38360841/Von_Bernhard_bis_Glavinic_Bruchlinien_Krisennarrativen_und_Weltbilder_in_der_%C3%B6sterreichischen_Gegenwartsliteratur
9. Bushell A., Košťálová D. Von außen betrachtet. Österreich und die österreichische Literatur im Spiegel der Auslandsrezeption. Bern: Peter Lang, 2007. 156 S.
<https://books.google.com.ua/books?id=AFj98GyMohUC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>
10. Dippel A. Dichten und Denken in Österreich. Eine literarische Ethnographie. Wien: Turia + Kant, 2015. 320 S.
https://www.academia.edu/14647543/Dichten_und_Denken_in_%C3%96sterreich_Eine_literarische_Ethnographie
11. Fackelmann C., Kriegleder W. (Hg.). Literatur - Geschichte - Österreich. Probleme, Perspektiven und Bausteine einer österreichischen Literaturgeschichte. Thematische Festschrift zur Feier des 70. Geburtstages von Herbert Zeman. Wien–Berlin: LIT-Verlag, 2011. 656 S.
<https://d-nb.info/1132711061/34>
12. Herrmann L., Horstkotte S. Gegenwartsliteratur: Eine Einführung. J. B. Metzler Verlag, Springer-Verlag GmbH Deutschland, 2016. 230 S.
https://books.google.com.ua/books?id=g_s_DQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false
13. Hoffmann T., Kleinschmidt Chr, Sata L. Das Experimentelle der (Gegenwarts-)Literatur. Einführung. In: Publikationen der Internationalen Vereinigung für Germanistik. Hrsg. von F. Grusza und J. Zhu. Bd. 29. Berlin: Peter Lang Edition, 2018. S. 17–30.
<https://publikationen.uni-tuebingen.de/xmlui/handle/10900/128746>

14. Kindler Kompakt: Österreichische Literatur der Gegenwart / ausgewählt von Hermann Korte. Stuttgart: J.B. Metzler Verlag, 2016. 205 S.

https://books.google.com.ua/books?id=_TAbDQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false

15. Kucher P.-H., Bertschik J. „baustelle kultur“. Diskurslagen in der österreichischen Literatur 1918–1933/38. Bielefeld: Aisthesis, 2011. 495 S.

<https://www.aisthesis.de/WebRoot/Store20/Shops/63645342/MediaGallery/leseproben/9783895288371.pdf>

16. Rotzer H.G. Geschichte der deutschen Literatur. 2., veränderte und erweiterte Auflage. Bamberg: CC Buchners Verlag, 2010. 513 S.

17. Rusterholz P., Solbach A. (Hrsg.). Schweizer Literaturgeschichte. Stuttgart-Weimar: Springer-Verlag, 2016. 530 S.

https://books.google.com.ua/books/about/Schweizer_Literaturgeschichte.html?id=BYBJDQAAQBAJ&redir_esc=y

Додаткова:

18. Волошук Є., Бігун Б. Доба «ізмів»: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття. НАН України, Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка. К. : Академперіодика, 2014. 324 с.

19. Гаврилів Т. Форма і фігура. Ідентичність у художньому просторі. Монографія. – Львів : ВНТЛКласика, 2009. 480 с.

20. Зимомря І. Австрійська література: моделі рецепції тексту. Монографія. Дрогобич-Тернопіль: Посвіт, 2009. 215 с.

21. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практ. частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. 336 с.

https://books.google.com.ua/books?id=wqERCgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

22. Шацька Г. Про вербалізацію концепту “палімпсест” у постмодерному романі Крістофа Рансмайра “Останній світ” // Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2015): матер. II Міжнар. наук. конф. / відп. ред. Р. Я. Яцків; Прикарпат нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ: Видав. Кушнір Г. М., 2015. С. 182–184.

23. Fiskowa S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen, Ideen und Namen. Methodisches Handbuch. Львів: ПАІС, 2003. 339 с.

24. Schazka H. Das Konzept „Rabenmutter“ unter Berücksichtigung des Romans „Rabenliebe“ von P. Wawerzinek // Die XXV. Jubiläumstagung „Deutsch in der Ukraine und Traditionen, Erfolge, Aufgaben“. Thesenband, 28.–29. Sept. 2018. – Lwiw: Paic, 2018. – S. 176–177.

25. Zeman H. (Hg.). Literaturgeschichte Österreichs: von den Anfängen im Mittelalter bis zur Gegenwart. Unter Mitwirkung von Auer L., Backes M., Bauer W., Breuer D., Friedrich H., Kriegleder W., Trunz E., Wolf A. Freiburg im Breisgau: Rombach, 2014. 864 S.

26. Zemanek E. Krones S. (Hg.). Literatur der Jahrtausendwende. Themen, Schreibverfahren und Buchmarkt um 2000. Bielefeld: transcript Verlag, 2015. 456 S.

<https://books.google.com.ua/books?id=W9NKCgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>

Інформаційні ресурси:

<https://kw.uni-paderborn.de/institut-fuer-germanistik-und-vergleichende-literaturwissenschaft>

<https://www.uni-bamberg.de/germ-lit1/forschung/gegenwartsliteratur/>

https://www.sueddeutsche.de/thema/Deutsche_Gegenwartsliteratur

<https://www.superprof.de/blog/literatur-der-gegenwart/>

